

ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ У НОРКІВНИЦТВІ

Мамчур С., здобувач в.о. 2 курсу ТВППТ, mamchur.sofiya@gmail.com
Гурко Є., асистент, gurkoievgenia@gmail.com

Одеський державний аграрний університет

Ефективне звірівництво ґрунтується на максимальному використанні потенціалу порід та типів тварин, отриманих у процесі селекції. Вже певний час активно впроваджується у тваринництво високопродуктивні породи та гібриди.

У даній статті проведено огляд літератури та інтернет ресурсів щодо використання світових ресурсів кольорових типів норок.

Ключові слова: норка американська, тип, хутро, генофонд, розведення.

Сучасне хутрове звірівництво є вузькоспеціалізованою галуззю тваринництва, переважно орієнтованою виробництва хутряної продукції. Головний напрямок у селекції хутрових звірів – створення таких кольорових варіацій фарбування хутра, які найбільше цінуються на ринку.

Хутро цінують також за практичну красу, теплоту та легкість. Одне з перших місць у світовому звірівництві посідають американські норки. Генетично «американка», американська норка близька до куниці, швидко адаптується до умов неволі та кліматичних особливостей регіону проживання [4]. Вона набагато більша за своїх родичів, має чудове густе хутро. Американська норка особливо ціниться за те, що її геном має підвищену здатність до мутацій, що змінює забарвлення хутра. У натуральній палітрі селекційних видів можна зустріти тони від білих до чорних, від фіолетових до коричневих.

Внаслідок багаторічної селекції та схрещування норок, з'явилася палітра нових кольорів та відтінків, що користується підвищеним попитом. Кольорове хутро норки – найдорожче, через складність отримання та незначної кількості на світовому ринку хутра.

Сьогодні у хутряної промисловості виділяють такі загальноприйняті типи норок: північноамериканська, скандинавська, російська. У деяких класифікаціях можна зустріти окремо виділену європейську, канадську та фінську [5].

Північноамериканське хутро норок на дотик нагадує м'який плюш. Ость практично не відчувається, завдяки неймовірно високій підпуші. Тварин розводять не в промислових масштабах, тому їхнє хутро – справжній ексклюзив. Ще рідше на аукціоні у США чи Канаді з'являються шкурки з ультракороткими ворсинками, які не виступають за підпуш. Норкова продукція їх за ціною прирівнюється до вартості прикрас з рідкісного дорогоцінного каміння.

Північноамериканська норка має хутро розкішного чорного кольору. Він не відрізняється однорідністю, а м'яко переливається під променями природного чи штучного освітлення, переходячи в ледь помітний насичено-коричневий. Такий тон практично не зустрічається у природі, тому так дорого ціниться. Шляхом штучного фарбування теж неможливо досягти рівного вишуканого блиску з переливами. Густа підпушка забезпечує підвищену зносостійкість хутра норки.

Сімейство американської норки знамените найдорожчими у світі видами – Blackglama, що мешкає в природному середовищі, та Black Nafa, яка розводиться на звірофермах. Шуби з них мають оксамитову, блискуче-чорну поверхню з практично непомітним бурим відтінком. Обидва американські види хутра норки дуже схожі зовні, практично не відрізняються один від одного. Вони мають легку і пластичну міздру без єдиного дефекту [3].

Особливості північноамериканського норкового хутра: низька ость, щільна висока підпуш, унікальний колір, неоднорідність, незвичайна м'якість, довговічність і зносостійкість.

Скандинавською норкою сьогодні називають хутро, яке займає понад 80% усього світового ринку. Існує два види хутра норки, названих за місцем розведення звірів – данська та фінська. Вони обидва мають м'яке ніжне остове волосся і густий розкішний підпушок. У данських ворс коротший, а у фінських – довший.

Скандинавська норка – нащадок американської, яка завезена на початку минулого століття і успішно адаптувалася до умов проживання. На сьогоднішній день стараннями фінських та датських селекціонерів сімейство скандинавських звірів – найчисленніша. Забарвлення хутра норки в ньому варіюється від розкішного чорного діаманта до екзотичного ягуара. Всі вони мають рівну довжину і особливу густоту остьових волосків.

Саме тут з'явилися звірі з рідким блакитним і білим хутром. Унікальне забарвлення «зоряний пил», сірий з дрібними краплями сліпучо-білих ворсинок, є результатом рідкісної мутації і відноситься до класу преміум. Він надзвичайно дорогий на світовому ринку, так само, як і «полярна норка» з розкішним коричневим густим хутром, що нагадує соболя.

Скандинавська група відома основними кольорами хутра: чорним – сканблек; класичним коричневим – сканбраун чи горіх; світло-горіховим, з відтінком гарячого шоколаду – сканглоу; насиченим коричневим, з червоним напівтоном – махагон; світло-коричневим – пастель; світло-бежевим – перли; кремовим, майже білим – паломіно; сіро-блакитним – сапфір; ніжно-блакитним – віолет; сірим – блу ірис; бузковим зі світлим підпушком – лаванда; білим – вайт; білим із чорною смугою по хребту – чорна хрестовка; білим із чорними плямами – ягуар. Шкурки скандинавської норки однорідне гладке хутро, рівний тон, металевий блиск з рівномірним алмазним відливом [2].

Норка СТК була найпопулярнішим видом норки в хутряній індустрії України. СТК означає забарвлення норки стандартний темно-коричневий колір. Для волосся норки СТК характерна наявність довгої ості, що добре прикриває підпуш. Як правило, остове волосся насичено коричневого кольору, а підпуш темно-сіра [1]. Для СТК властивий шоколадний відтінок, що робить цей вид хутра неповторним за кольором. За своєю структурою волоссяного покриву норка СТК не поступається норкам ні скандинавської, ні американської, але попит і мода диктує свої умови.

Висновок. Основне завдання сьогодення – підвищити якість продукції звірівництва, з метою чого необхідно використовувати новітні генотипи, методи розведення, селекції, утримання та годівлі, про особливості племінної роботи з хутровими звірами та особливостями їх розмноження.

Список використаних джерел

1. Бала В. І., Донченко Т. А та ін. Технологія виробництва продукції кролівництва і звіринництва. Підручник. Вінниця. 2008. 272с.
2. О. Гончар та ін. Використання світових генетичних ресурсів у норківництві України. Електронний ресурс <http://agro-business.com.ua/agro/suchasne-tvarynyystvo/item/8024-vykorystannia-svito-vykh-henetychnykh-resursiv-u-norkivnyystvi-ukrainy.html>
3. Офіційний сайт Міжнародної федерації хутра. Режим доступу : <http://www.wearefur.com>.
4. Науменко О.А. Стан звірівництва в Україні за видами та кількістю деяких мисливських хутрових звірів. <http://dspace.khntusg.com.ua/bitstream/123456789/12977/1/5.pdf>
5. Осташевський В.І. та ін. Перспективи розвитку генофонду звірів різних видів у звірогосподарствах України і Білорусії / Наук. Вісник ЛНУВМБТ ім. С.З. Гжицького. 2008. Т. 10, № 2 (37), Ч. 3. С. 111-117.